

200 + 1 = 201

Aldizkari, alkarte, erakunde eta antzerakoak euren urtebetetzean alako zenbaki borobil eta potoloetara eltzen diranean ospakizun bereziak egiten dabez. Ospakizun orreekaz batera atzera begirada bat eta ibilitako bidearen ausnarketa bat egiten dabe, lortu danagaitik norberaren burua zorionduz eta lortu eta danagaitik ortzak estutuz urrengo urtebetetzera lortuko dala zin eginez.

***

Ospakizun orrek askotan lagun arteko topaketak izaten dira; sarritan denporaldi luzea ikusi barik egon direnen arteko topaketak biurtzen dira, eta zelan ez, baita gure artean ez dagozanak ere kontutak izaten dira.

Batzuk eta besteak burura etorri jataz aldizkariaren izenburuaren ondoan 200 zenbakia ikusi donanean; bizirik dagozanen artean Josu Arenaza edo Bernar Ibarra eta jondakoen artean Anton Landajuela batez ere.

Eurak izan ziran ezagutu nebazan leenengotarikoak lumea astintzen asi nintzenez lau lerro idazteko, baina onegaitik edo agaitik denporeak urrundu egin gaitu.

Baina ortxe itzi gura dot nire atzera begiratzea, or amaitu nire geldinea, atzera begiratzeak poztasunak badakarz, tristorak ere badakarz eta

Gurago dot, itero-itero zenbaki barri baten jaiotza ospatu, orixe dalako bizirik irauten dauanaren seinalerik onena.

**y

Elburuei ere begirada bat emoten jakon azkenengo alean, zer lortu dan, der lortu gura dan eta zer lortu daiteken pentsatuz. Egun ilunak. odeitsuak eta trumoitsuak jatorkuzala dirudi.

Erasoak batetik eta bestetik, diru laguntzak ere geroago eta urriagoak, danen artean bizkaieraren etorkizuna zalantzatzen jartzen dabela esan leiteke.

Diru laguntzen arazoa guztien arazoa da, danak dagoz kekka bardinagaz eta. Ez dago ezertarako dirurik, eta egon dagoan apuna beste zeregin batzuetarako erabilten da.

Premiak eta leentasunak emoteko sasoiak euskerea eta batez ere kulturea sarritan anai txikia izan da, baina gaur egun anai-ordearen itxura geiago dauka.

Beste aide batetik batua dalako zabaldu nai dabenek diru laguntza aldetik beste edozeinen moduan badagoz ere, ez da gauza bera gertatzen zabaltzeko laguntzen aldetik: egunkari, irrati, telebista, c.a. Gainera kontutan izan bear dogu, komunikabide orretariko batzuk nai eta nai ez danon artean ordaintzen doguzala, Eusko Jaurlaritzak bultzatuak dira eta.

Ez dau bizkaiereak %0,7% baino geiago merezi? mundukoei bialtzeko eskatzen dana baino gitxiago merezi dogu? Badirudi orrela dala.

***

Euskerea beso eta anka baten faltan ezin da bizi, gorputz osoa bear dau.

Aspaldion bizkaieraren aide agertzea, edo bizkaieraz egiten dozula esateak, batez ere euskera ikasi dabenen artean alako "prestigio" antzeko bat emoten deus, naiz eta beste batzuren-tzat oraindino on sotanadunen eta aguren arteko izkuntza izan (ez dago itsu txarragorik..).

Aldundiko langileen eritzia agertu zanean, erdiak baino geiagok autortzen eban bizkaiera ikasteko edo bizkaieraz alfabetatzeko guraria.

Badagoz kasu nabari batzuk euren batu azalaren azpian ezin dahanak bizkaieraren giarra ezkutatu; edo esamoldetan, edo azentoan, ezin dabe bizkaiera kutsu estaldu. Orretan bearbada kasurik argienetarikoak Ardanza bera eta oraindik argiago Atutxa. Txikitari ikasitakoa...

Ez dakit zenbat garan. argiagok daukat nortzuk garan eta zer garan.

Bizkaiera zaleak gara, baina ez Realaren edo Athletic-en zaleak bezela "forofoak" (eta ez daukat ezer euren aurka); ez dogu gura gure "ekipoa" leenengoa izatea, besteak garaitu eta garai ikur bat emotea, genre tokia baino ez dogu nai, eta argi daukagu gurí "leenengo dibisiñoa" dagokiguna eta ez "regional prefentea".

Eta zer egin? Orretarako "ekin eta jarrai" dinosku ZER-ek.

Nire aldetik, ekiña gogorra dala baina eziña gogorragoa gertatu leitekela kontutan izanik, burrukalariago dan beste zera esango neuke: "jo eta ke sua atara arte".

Ez dot apurketen eta gogorkeriaren burukarako deialdia egiten, eguneroko lanerako baino, baina ez Ian ixila, Ian entzutesua baino.

**a

Oraindik zeregin aundia dago, etxetik asita, eskoletan jarraituz eta aide guztietara zabalduz. Batez ere leenengo biak ez badira ados jartzen, aalegin guztiak alperrikoak izan leitekez, gaur egun gertatzen danez etxeko lana eskoleak ukatu eta lurre-ra botatzen daualako askotan.

Begira bestela txikienez textu-liburuak. Bizkaierazko textu-liburuak argitaratzen dauazan argitaletxe ia bakarrak ere, ez dauka ezer prestatuta 12 urtetik gorakoentzat Gizartean, irakurtzean oinarritzen dan asinatura edo gai baten. Eta arrazioa? Batez ere zorioneko (zoritxarrekoa kasu onetan). DIRUA! Ale gitxi argitaratzen danez, garestiegiak dira.

Oinarri joan bearco litzateke eta norena dan eskaria ain urria izatearen arrazoa aztertu! Gurasoena? Irakasleena?

Jakina umeek adin batetik aurrera euskerea bere euskalki guztietan ezagutu bearco dauana, baina leenengo eta bein bere euskalkia menperatu bearco dau. Eta menperatuta dauka 12 urteko ikasle batek bizkaiera guztia beste mota bateko textu-liburuetan oinarritzeko here ikasketak? Ez dot uste.

Dana dala sakon eta askoren artean aztertu bearreko gala da, ezin dana baztertu eta leenbaileen erantzun bat eskatzen dauana.

Ez da Ian erreza, neketsua haino. geratzen jakun bidea. Alperrekoa izango da? Geugaz batera ilgo dabizkaierea? Ankamotz, errenka, edo beso barik geratuko da euskerea? Ez dakit eta itxaropena daukat on-ela ez dana gertatuko.

Cure ostein ere, liburuetan ez ezik, aonetan ere iraungo dauan euskalkia izango dalakoan nago. Bitartean il arte bizi eta berori ez gitxi.

Enrike Itxasalde